

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ХАБАРШЫ

ФИЛОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК

СЕРИЯ ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ

BULLETIN

PHILOLOGY SERIES

4(156) 2015

ISSN 1563-0223
Индекс 75878; 25878

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ҚазҰУ ХАБАРШЫСЫ

Филология сериясы

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

ВЕСТНИК КазНУ

Серия филологическая

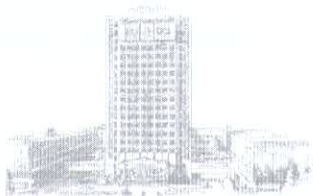
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

KazNU BULLETIN

Philology series

№4 (156)

Алматы
«Қазақ университеті»
2015

ХАБАРШЫ

ФИЛОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ №4 (155)

ISSN 1563-0223
Индекс 75878; 25878

25.11.1999 ж. Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген

Куәлік №956-Ж.

Журнал жылына 6 рет жарыққа шығады

ЖАУАПТЫ ХАТШЫ

Зуева Н.Ю. – ф. г. к. доценті (Қазақстан)

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Абдиманұлы Ө. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (ғылыми редактор) (Қазақстан)

Есімова Ж.Д. – ф. г. к. доценті, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (ғылыми редактордың орынбасары) (Қазақстан)

Алкебаева Д.А. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (редактор) (Қазақстан)

Алтынбекова О.Б. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (редактор) (Қазақстан)

Таева Р.М. – ф. г. к. доценті, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (редактор) (Қазақстан)

Далеебаев Ж.Д. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (Қазақстан)

Джолдасбекова Б.У. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, ҰҒА-ның корреспондент мүшесі (Қазақстан)

Гусман-Тирало Рафаэль – ф. г. д. профессоры, Гранада университеті (Гранада қ., Испания)

Жан Жин Жин – ф. г. д. профессоры, Пекин ұлттық орталық университеті (Пекин қ., Қытай)

Кибальник С.А. – ф. г. д. профессоры, Орыс әдебиеті институты (Санкт-Петербург қ., Ресей)

Ковтун А.И. – ф. г. д. профессоры, Университет Витаутаса Великого (Каунас қ., Литва)

Курдюмов В.А. – ф. г. д. профессоры, Шет тілдер институты (Мәскеу қ., Ресей)

Мадиева Г.Б. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (Қазақстан)

Сойлемез Орхан – ф. г. д. профессоры, Ардахан университеті (Стамбул қ., Түркия)

Сүлейменова Э.Д. – ф. г. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (Қазақстан)

Хаяти Дивили – ф. г. д. профессоры, Юнус Эмре институты (Анкара қ., Түркия)

Янковский Х. – ф. г. д. профессоры, Адам Мицкевич атындағы университеті (Познан қ., Польша)

ҚАЗАҚ
УНИВЕРСИТЕТІ
БАСПАҮЙІ

Ғылыми басылымдар бөлімінің басшысы

Гульмира Шаккозова

Телефон: +77017242911

E-mail: Gulmira.Shakkozova@kaznu.kz

Компьютерде беттеген

Айгүл Алдашева

Жазылу мен таратуды үйлестіруші

Мөлдір Өміртайқызы

Телефон: +7(727)377-34-11

E-mail: Moldir.Omirtaikyzy@kaznu.kz

ИБ №8714

Басуға 10.08.2015 жылы қол қойылды.

Пішімі 60x84 1/8. Көлемі 19,8 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылыс.

Тапсырыс №3244. Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспа үйі.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйінің баспаханасында басылды.

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2015

АБАЙДЫҢ ІЛІМІН ПӘНАРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУДІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Адам баласының тіршілігінің мағынасы мен мәні туралы Абайға дейін де, Абайдан кейін де талай ойшылдар ойланған, ой айтқан. Адам баласының өмірге келуінің, өмірінің және өмірден кетуінің, адамдығының мағынасы мен мәні туралы Абай анықтама, сипаттама ғана беріп қойған жоқ, концептуалды қағидалар жүйесін жасап, өзінің ілімін қалыптастырды. Абайдың ілімінің құрамдас бөлімдері үшеу: а) ақыл; ә) қайрат; б) жүрек (махаббат). Абай ілімінің құрамдас бөлімдері өзара тығыз байланысты. Абай ілімінің әр құрамдас бөлімінің өзі іштей бірнеше категориядан тұрады. Олардың жүйесін анықтаудың ғылыми маңызы зор.

Ақын ілімінің негізінен мынадай бірнеше сала өзекті қағидалар өріліп шығады: а) адам баласы сүйеге, жек көруге, сынауға, суреттеуге, өзгертуге болатын объект қана емес, сонымен қатар субъект екендігі туралы қағидалар саласы; ә) кемел тұлғаның адамзат алдындағы адамшылық қарызы туралы қағидалар саласы; б) кемел тұлға мен көп арасындағы қатынастың сипаты туралы қағидалар саласы; в) кемел тұлға мен әлеуметтік орта арасындағы қатынастың мәні туралы қағидалар саласы; г) әрбір жақсы нәрсенің өлшеуі туралы қағидалар саласы. Осындай бірнеше сала қағидалардың адамзат ақыл-ойының тарихында танымдық маңызы, әлеуметтік, философиялық мәні терең. Адам табиғаты, оның екіжақты болмысы, кемел тұлға мен әлеуметтік орта арақатынасы, жеке тұлға мен көп арақатынасы, әр жақсы нәрсенің өлшеуі туралы терең, тегеурінді әрі ерекше маңызды қағидалардан Абай ілімінің басты ұстанымдарының мәнісі аңғарылады.

Күш-қуаты толысқан шағында Абай өз ілімінің басты қағидалары мен ұстанымдарына сай көпке ақыл берді, насихат айтты, әділет жолына шақырды, наданның көңілін ашпақ, заманды түземек болды. «Мен егер закон қуаты қолымда бар кісі болсам, адам мінезін түзеп болмайды деген кісінің тілін кесер едім», – деп, ішкі қуатын ашты. Өзінің ілімі мен халықтың дәстүрлі мәдениеті, әдет заңы негізінде өз заңын жасап, оған арнайы баптар енгізді. Сол арқылы көптің мүддесін қорғаудың, әділетті қолдаудың құқықтық негізін жасап, оны әлеумет игілігі үшін қолданды. Соған сай әділетті билік шешім шығарды. Жұртын пайда ойламай, ар ойлауға бастады. Халқының бірін-бірі

МАЗМҰНЫ – СОДЕРЖАНИЕ

1-бөлім Раздел 1 Тіл білімі Языкознание

<i>Алтынбекова О.Б., Мадиева Г.Б.</i> Школьные учебники русского языка нового поколения	4
<i>Ахметжанова А.И.</i> Летопись изложения посольских речей	10
<i>Байманова Л.С.</i> Тюркско-славяно-германские контакты в диахронии: культурно-языковая парадигма.....	16
<i>Бердалиева Р.Ш.</i> Культура и коммуникация: поклоны как особый класс невербальных средств общения.....	22
<i>Бисенкулов М.К.</i> Чокан и Олжас: к проблеме гипертекстового пространства	28
<i>Бухарбаева К.Н.</i> Отражение процесса категоризации в языке компьютерной науки	34
<i>Туманова А.Б., Джолдасбекова Б.У.</i> Истоки зарождения национальной идеи суверенной Республики Казахстан (на материале гуманитарного дискурса Лидера нации – Н.А. Назарбаева)	40
<i>Тымболова А.О., Куишимбаева А.С.</i> Кейіпкер тілі мен тілдік тұлғаның байланысы (психолінгвистикалық талдау)	46
<i>Утебадиева Г.Е., Есбулатова Р.М.</i> Стратегическая компетенция как объект исследования в лингвистике.....	54
<i>Чалтикенова Л.А.</i> Түбірге сіңіскен тірі жұрнақтардан пайда болған сөз нұсқалары	60
<i>Шахин А.А.</i> Терминосистема как динамическая структура.....	66

2-бөлім Раздел 2 Әдебиеттану Литературоведение

<i>Базылова Б.К.</i> Документальное и художественное начало в мемуарно-биографической прозе.....	74
<i>Бекболатұлы Ж.</i> «Алаш» әдебиеті және ауылдық мектептер (Торғай өңірінің мысалында)	80
<i>Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Кәрібозов Е.</i> Абайдың ілімін пәнаралық зерттеудің өзекті мәселелері.....	86
<i>Жанабаев К., Акбердиқызы У.</i> Теория Парри-Лорда в исследовании поэзии жырау XV-XVIII веков	92
<i>Zulfugarova F.</i> Woman problem in creativity of the modern azerbaijan and english writers	98
<i>Қазыбек Г.Қ.</i> А.В. Васильев – фольклорист	104
<i>Мейрамғалиева Р.М.</i> Воспитание историей на материале романов Ильяс Есенберлина.....	110
<i>Нурмаханова М.К.</i> Доминантные жанры в творчестве литературного критика К. Нурмаханова: эссеистика.....	116
<i>Салханова Ж.Х.</i> Трансформация сознания лирического героя в произведениях о войне Юрия Левитанского	122
<i>Аббасова М.</i> Особенности возникновения заклинаний и формирования закливающих песен	126